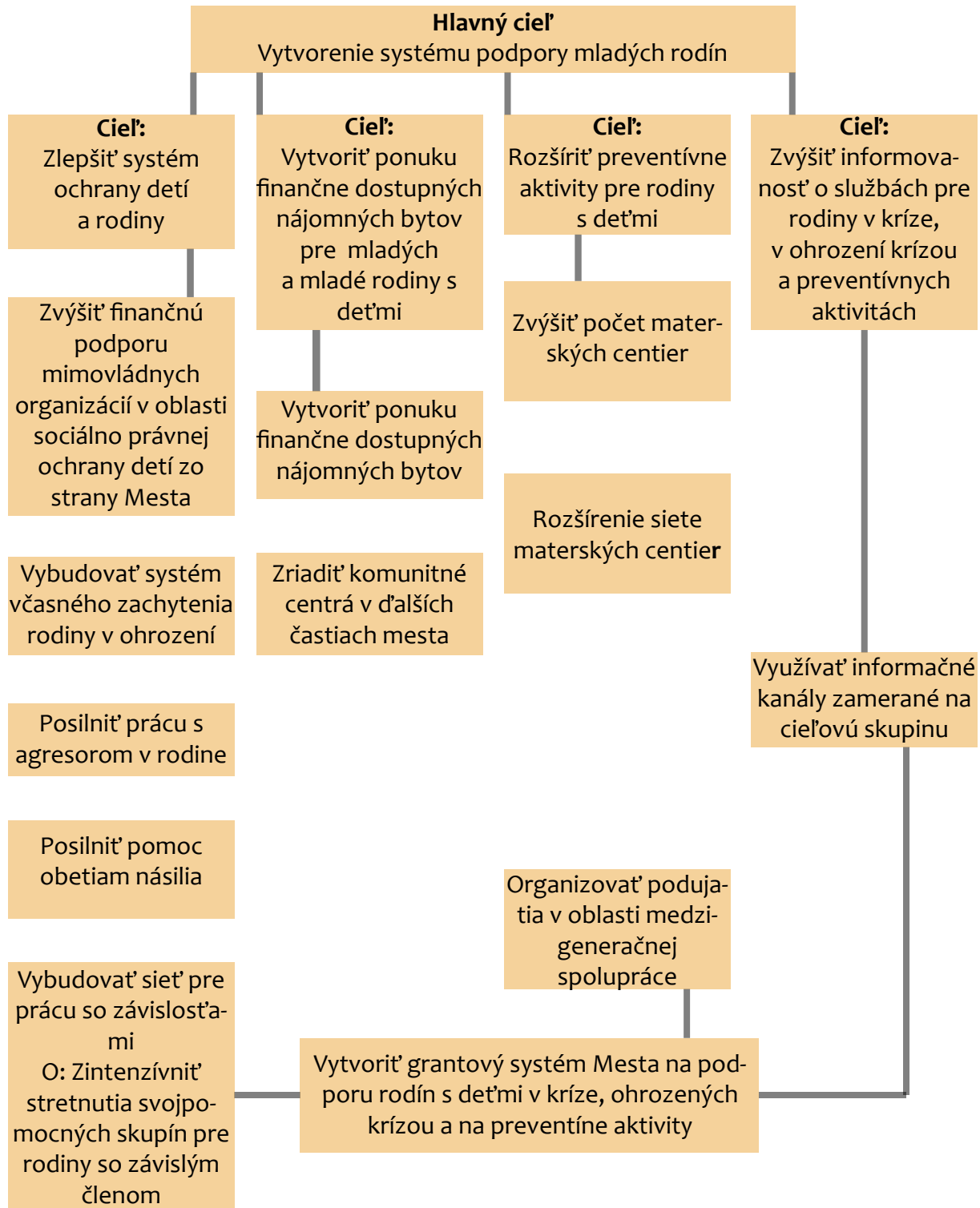

Prílohy

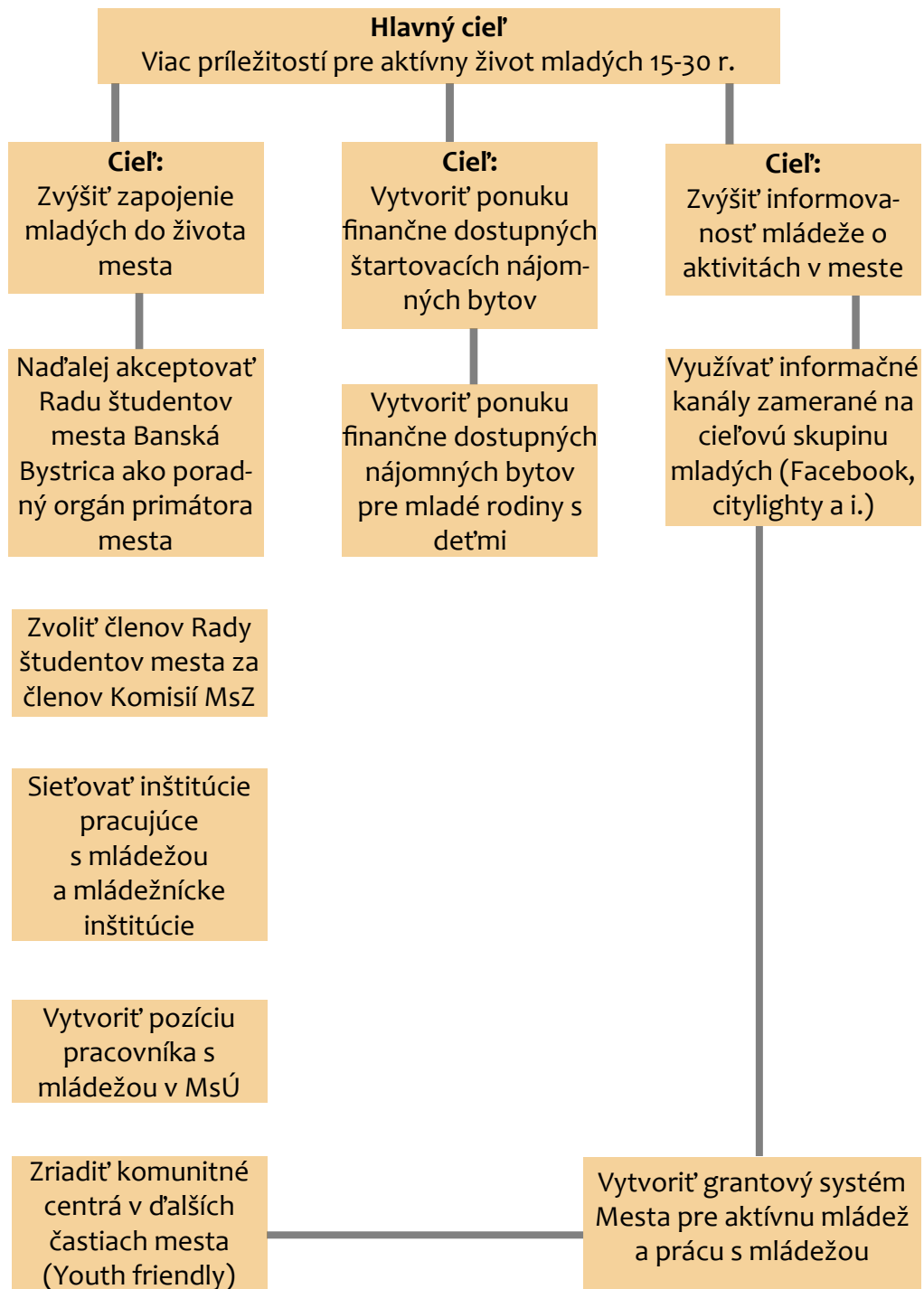

Príloha č. 1 - Stromy cieľov pre jednotlivé cieľové skupiny

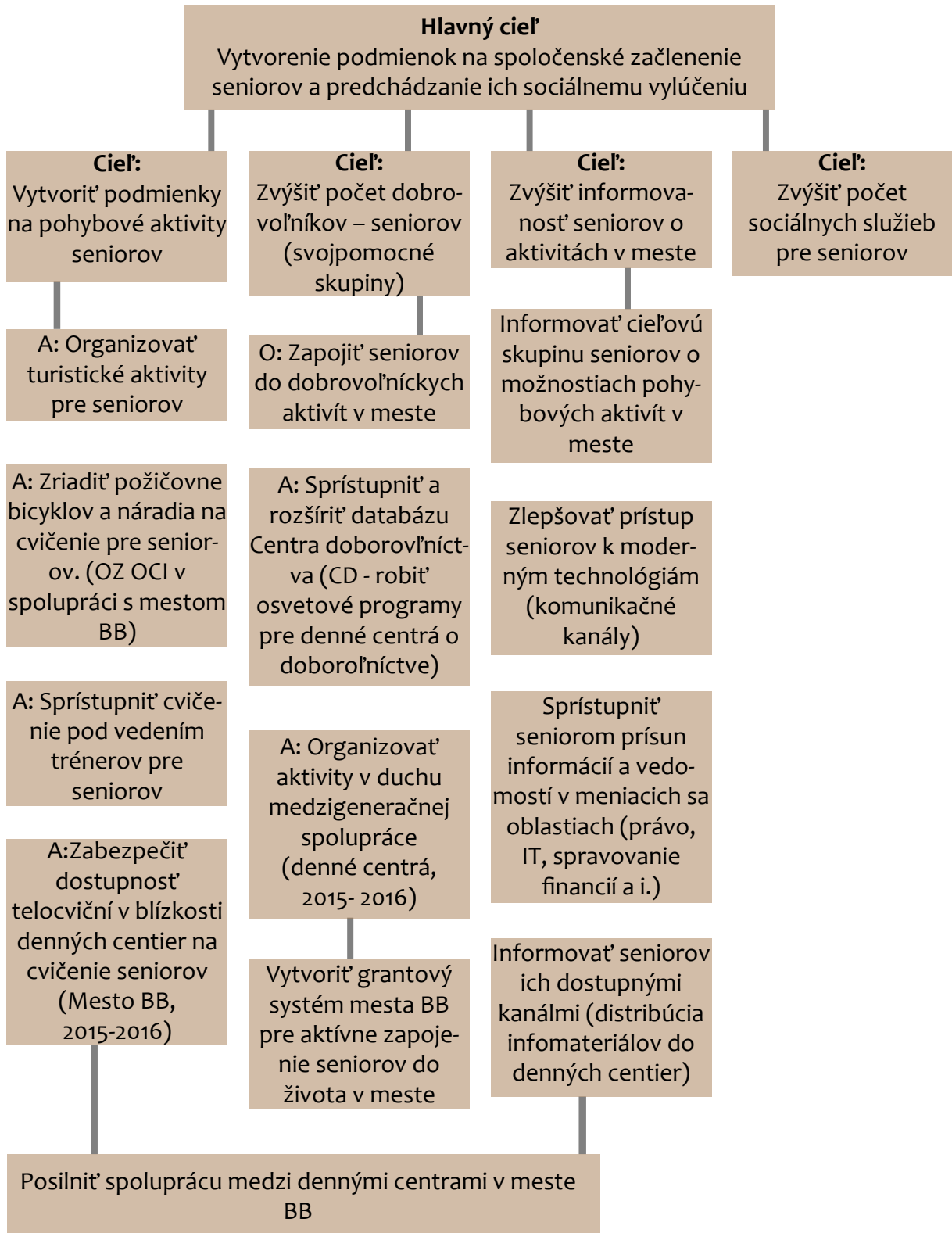
Strom cieľov - Rodiny s deťmi

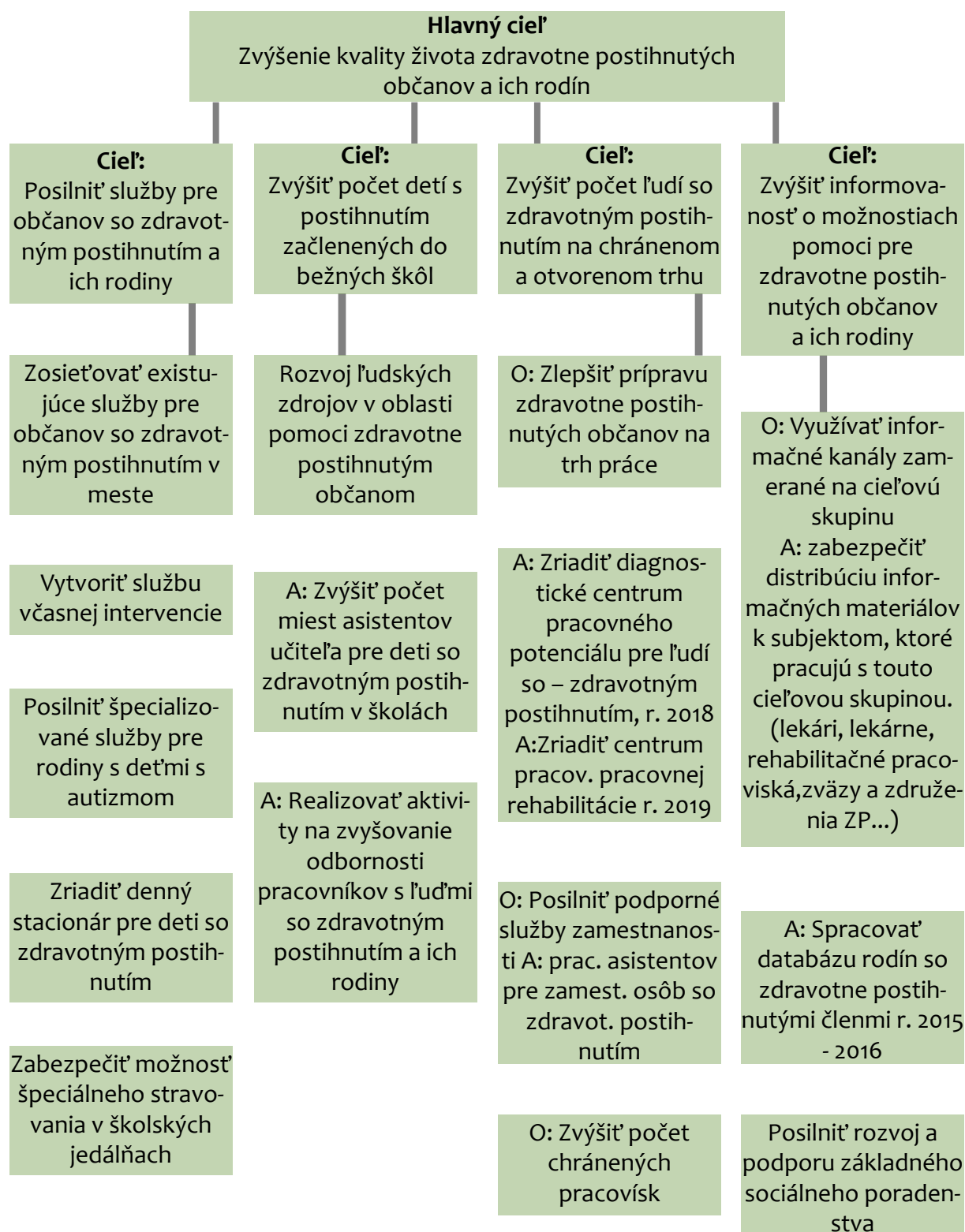
Strom cieľov - Mládež

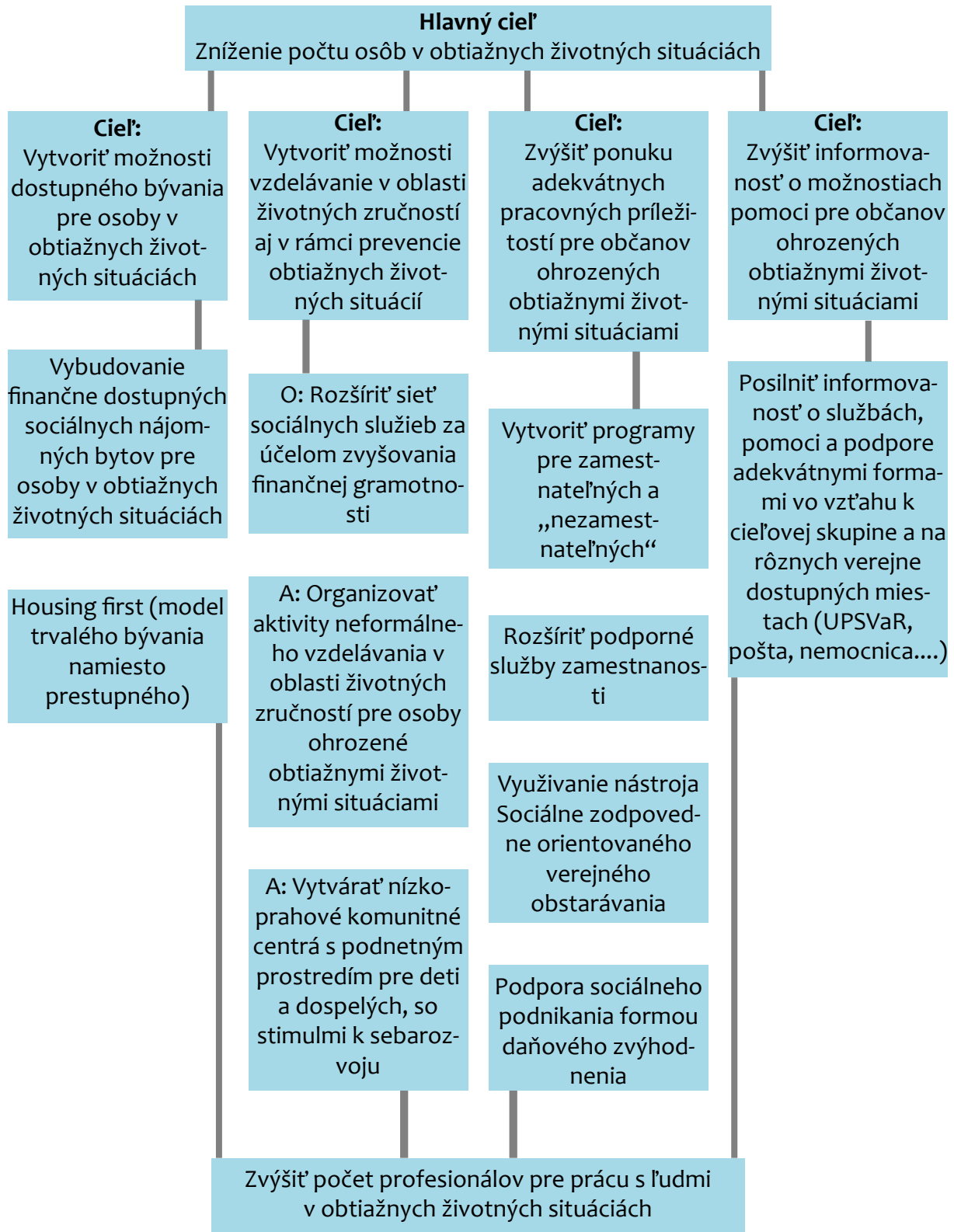
Strom cieľov - Seniori

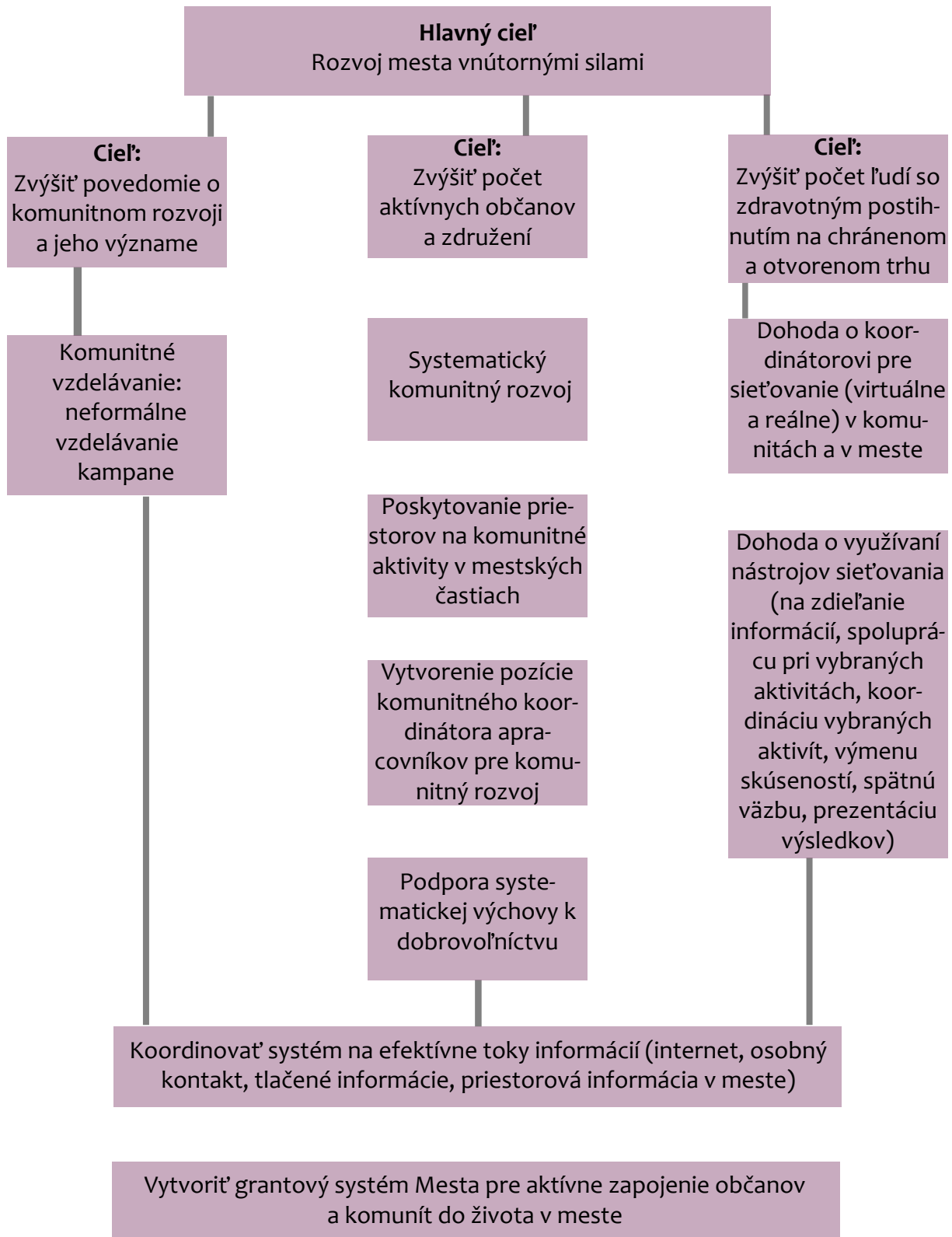
Strom cieľov - Osoby so zdravotným postihnutím

Strom cieľov - Osoby v obtiažnych životných situáciách

Strom cieľov - Osoby aktívne v komunitách

Príloha č. 2 - Prieskum potrieb obyvateľov

V rámci prípravy komunitného plánu bolo potrebné zmapovať spokojnosť obyvateľov mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Z metodologického hľadiska ide o jednu z najefektívnejších foriem získania spätnej väzby, avšak v súčasnej dobe, kedy stúpa dopyt po takejto forme zberu informácií, je návratnosť stále nižšia a nižšia.

Prieskum sa viedol v mesiaci august, kedy sa občania mohli zapojiť formou odovzdania papierovej verzie prieskumu do jedného zo zberných miest ako súčasť Radničných novín, alebo mohli vyplniť online formulár prieskumu, ktorý bol propagovaný na web stránke a sociálnych sieťach mesta Banská Bystrica.

Dotazník je súčasťou príloh tohto dokumentu ako Príloha č.2 – Dotazník prieskumu potrieb obyvateľov.

Prieskum mal za cieľ preskúmať tieto body:

- o základné demografické údaje respondentov
- o všeobecná spokojnosť života občanov v meste
- o informovanosť o sociálnych službách
- o sociálne služby, s ktorými majú občania skúsenosti
- o hodnotenie kvality týchto služieb
- o spôsob a forma starostlivosti
- o sociálne služby, ktorých rozvoj považujú obyvatelia za prioritný do budúcnosti

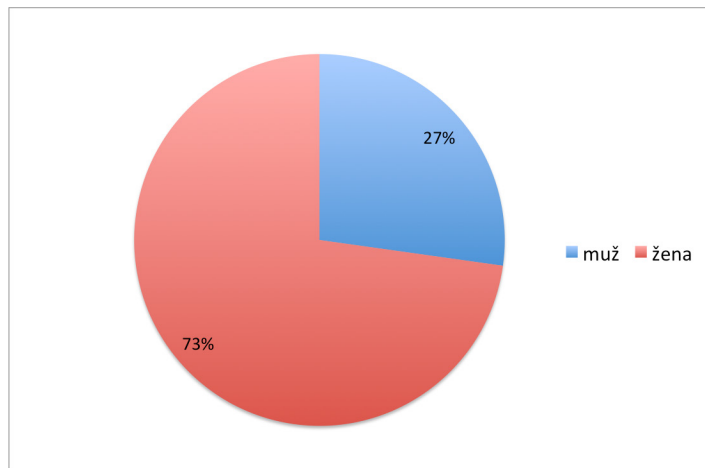
Do prieskumu sa celkovo zapojilo 172 respondentov. Pri takomto malom množstve zapojených občanov teda možno hovoriť len o indikatívnych zisťeniach a majú nízku hodnotu odporúčacieho charakteru.

Zberné miesta pre odovzdanie vyplnených dotazníkov

Zberné miesto	Adresa	Počet kusov
Radnica	Námestie SNP 1	6
KOMUCE	Robotnícka 12	40
MsÚ, klientské centrum	Československej armády 26	45
Komunitné centrum Sásová	Tatranská 10	6
Online dotazníky		75
Spolu		172

Pohlavie

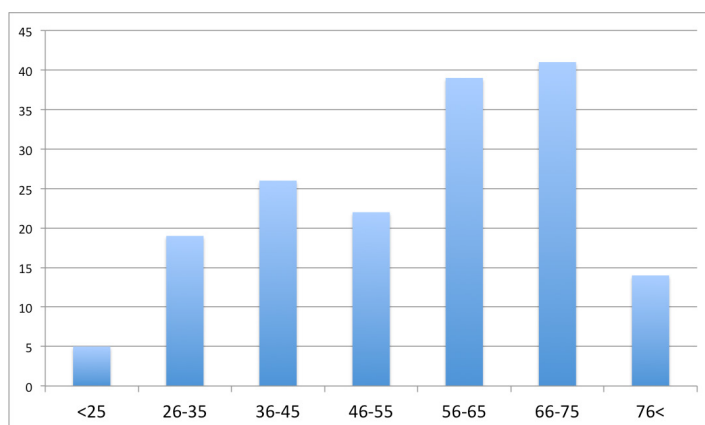
V prieskume boli aktívnejšie ženy, ktorých sa spolu zúčastnilo 73% , zatiaľ čo muži tvorili zvyšných 27%. Tento trend je štandardný vo všeobecnosti aj pri iných, obdobných prieskumoch. Tento fakt sa dal očakávať aj na základe štruktúry obyvateľstva popísanej v sociodemografickej časti.

graf č.1 – Počet dotazníkov podľa pohlavia

Vek

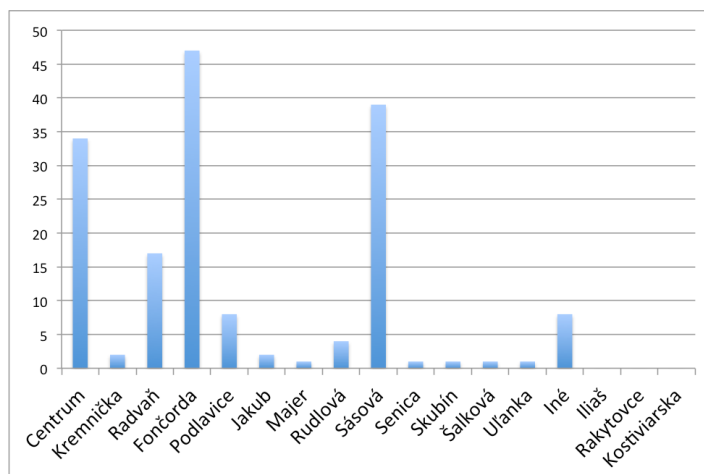
Záujem o prieskum prejavili skôr starší občania. Z celkového počtu 172 odovzdaných dotazníkov boli najsilnejšie kategórie občanov 56-65 rokov (39 respondentov) a kategória 66-75 rokov (41 respondentov). Pozitívne však je, že sa do prieskumu zapojilo dohromady 50 občanov mladších ako 45 rokov, čo predstavuje 30,1% zo všetkých respondentov.

graf č. 2 – Počet dotazníkov podľa veku

Bydlisko

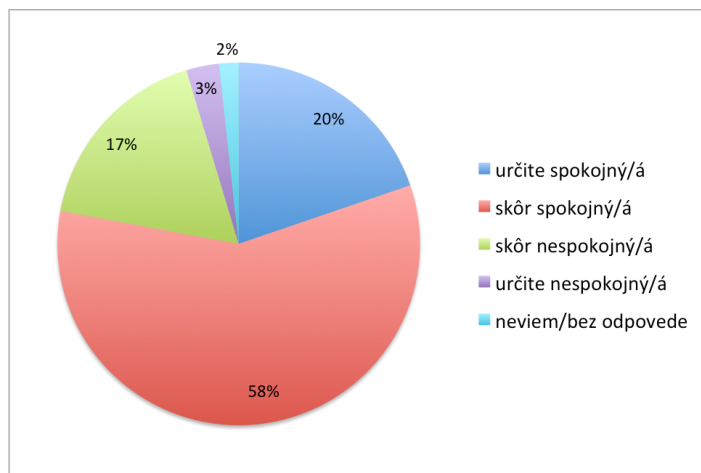
Podľa očakávania sa do prieskumu najviac zapojili občania z najpočetnejších mestských častí ako Fončorda (28,3% respondentov), Sásová (23,5% respondentov) a Centrum (20,5% respondentov). Naopak najmenej početné mestské časti ako Iľiaš, Rakytovce a Kostiviarska nemali zastúpeného žiadneho respondenta v prieskume.

graf.č 3 – Počet dotazníkov z pohľadu bydliska

Spokojnosť so životom v Banskej Bystrici

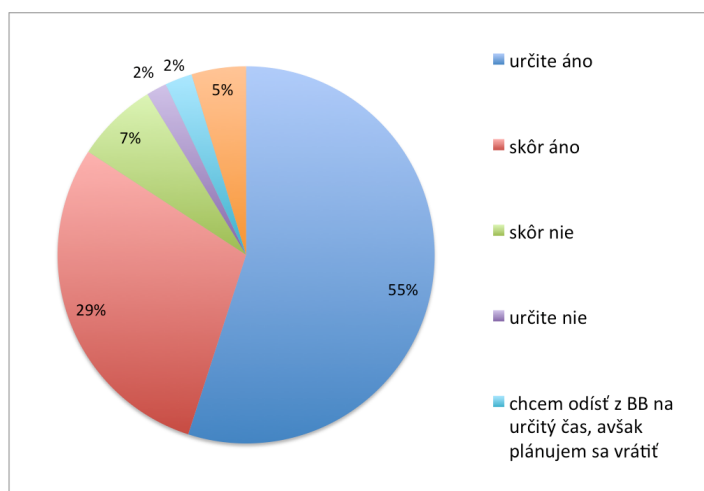
Až 78% respondentov odpovedalo pozitívne na otázku, ako sa celkovo cítia v Banskej Bystrici, pričom 58% odpovedalo, že sa cítia skôr spokojne a 20% určite spokojne. Nespokojných bolo len 20% respondentov, pričom 3% z nich sa vyjadrili, že určite nie sú spokojní a necítia sa dobre v Banskej Bystrici.

graf.č 4 – Ak zoberiete v úvahu všetky stránky života v meste, ako sa celkovo cítite v BB?

Život v Banskej Bystrici, alebo mimo

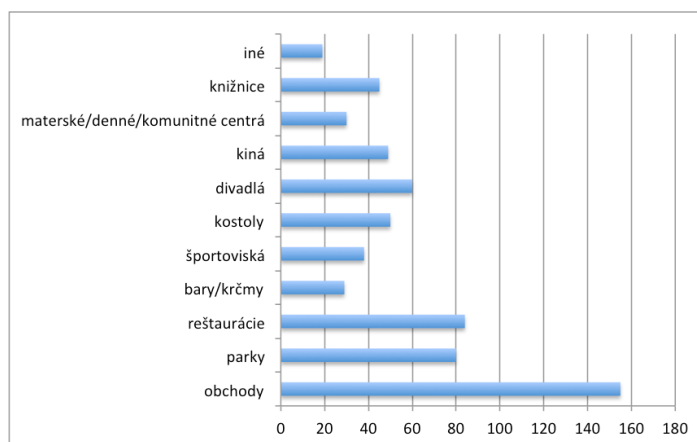
Viac ako polovica respondentov (55%) určite plánuje ostať žiť v meste. 29% respondentov je naklonených odpovedi skôr ano a len 2% by chceli určite odísť. Taktiež 2% respondentov by z mesta na určitý čas chcelo odísť, avšak časom by sa znovu chceli vrátiť.

graf č.5 - Plánujete zostať žiť v BB?

Návštevnosť a využiteľnosť miest

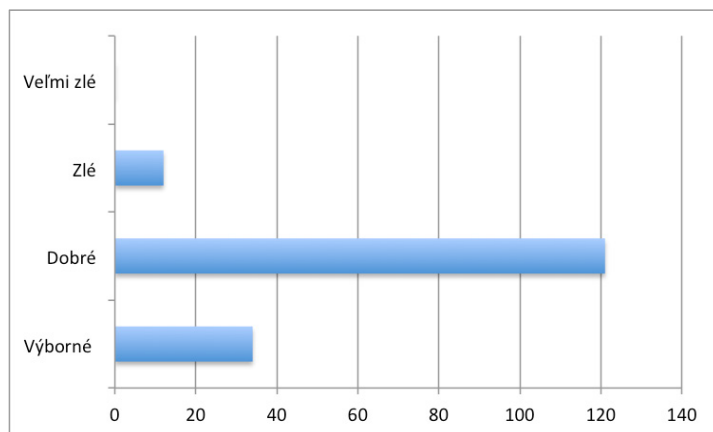
Využiteľnosť a návštevnosť miest vo svojom okolí bolo rovnomerne zastúpené. Z grafu vyplýva, že občania najčastejšie označovali obchody (označilo ich 90, 6% respondentov), reštaurácie (49,1% respondentov) a parky (46,8% respondentov). Za iné najčastejšie označovali plaváreň, galérie a amfiteáter.

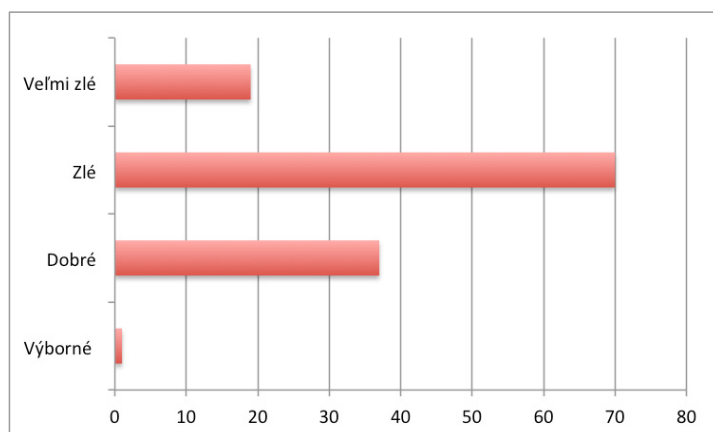
graf č.6 - Ktoré z nasledujúcich miest v BB navštevujete a využívate?

Hodnotenie špecifických kategórií

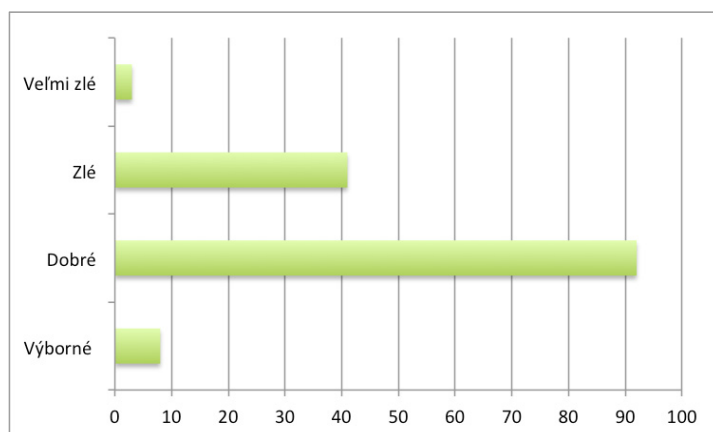
Nasledujúcich 7 grafov hodnotí špecifické kategórie v rámci života v Banskej Bystrici. Najpozitívnejšie respondenti hodnotili bývanie, obchody a kultúru. Suverénne najnegatívnejšia bola hodnotená kategória podnikanie v meste.

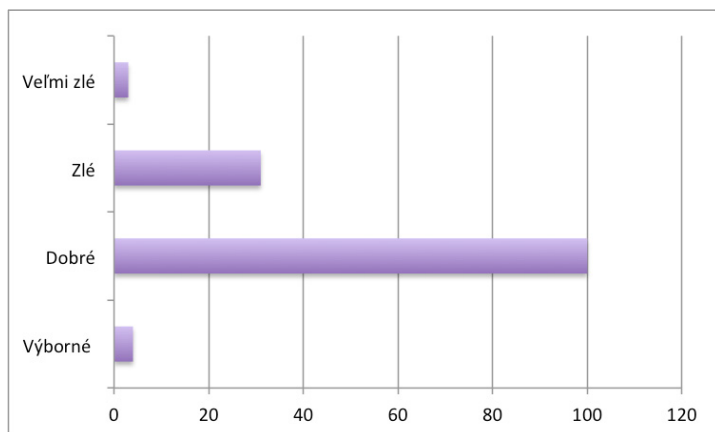
graf č.7 – Ako hodnotíte v BB bývanie?

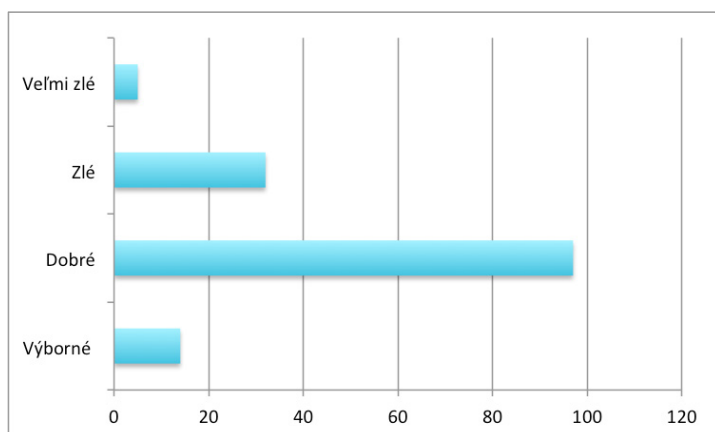
graf č.8 – Ako hodnotíte v BB podnikanie?

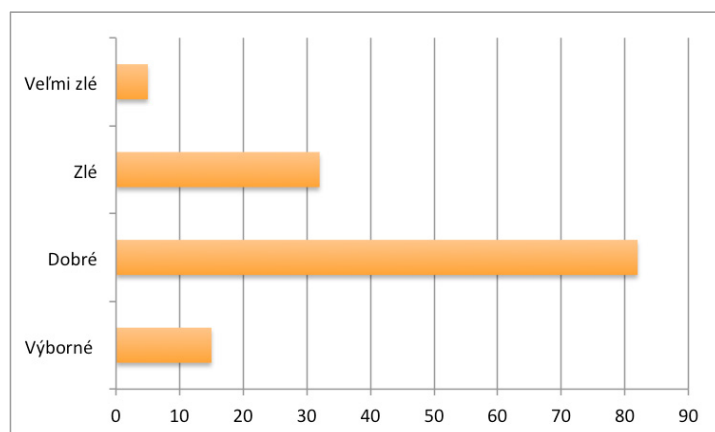
graf č. 9 – Ako hodnotíte v BB sociálne služby?

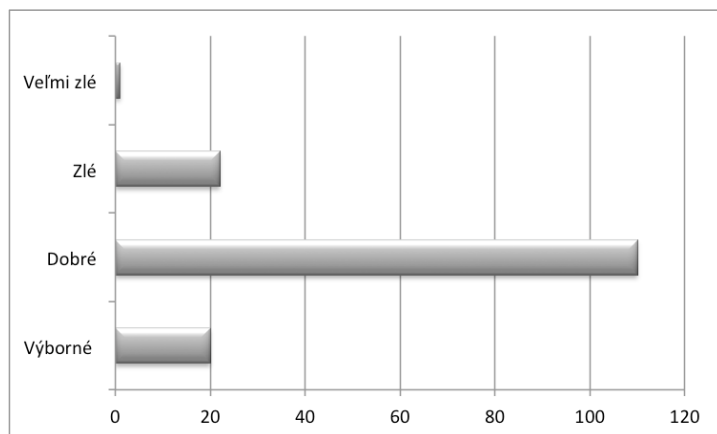
graf č.10 – Ako hodnotíte v BB komunitný život?

graf č.11 – Ako hodnotíte v BB voľný čas – kultúra?

graf č. 9 – Ako hodnotíte v BB sociálne služby?

graf č.13 – Ako hodnotíte v BB obchody?

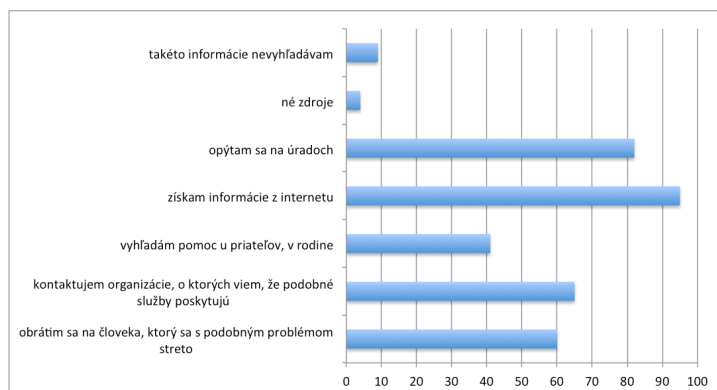
Najväčšie problémy v meste

Respondenti mali v tejto otvorenej otázke uviesť, čo považujú za najväčší problém v meste. Respondenti uviedli viac ako 40 rôznych problémov, ktoré ich v meste trápia. Medzi 5 najčastejšie sa opakujúcimi sa, uviedli nasledovné:

- o nedostatok pracovných príležitostí
- o nedostatok parkovacích miest v centre mesta
- o neopravené chodníky a cestné komunikácie
- o nedostatok kultúrneho vyžitia
- o nedostatočná údržba zelených plôch

Informovanosť o sociálnych službách

V rámci informovanosti o sociálnych službách respondenti uvádzali, že až v 56,9% prípadov využívajú informácie na internete. 49,1% respondentov sa ešte stále chodí pýtať aj na úrady a len 2,4% respondentov uviedlo, že využívajú iné zdroje na informovanie sa. Žiadny z nich však neuviedol, o aké zdroje sa jedná.

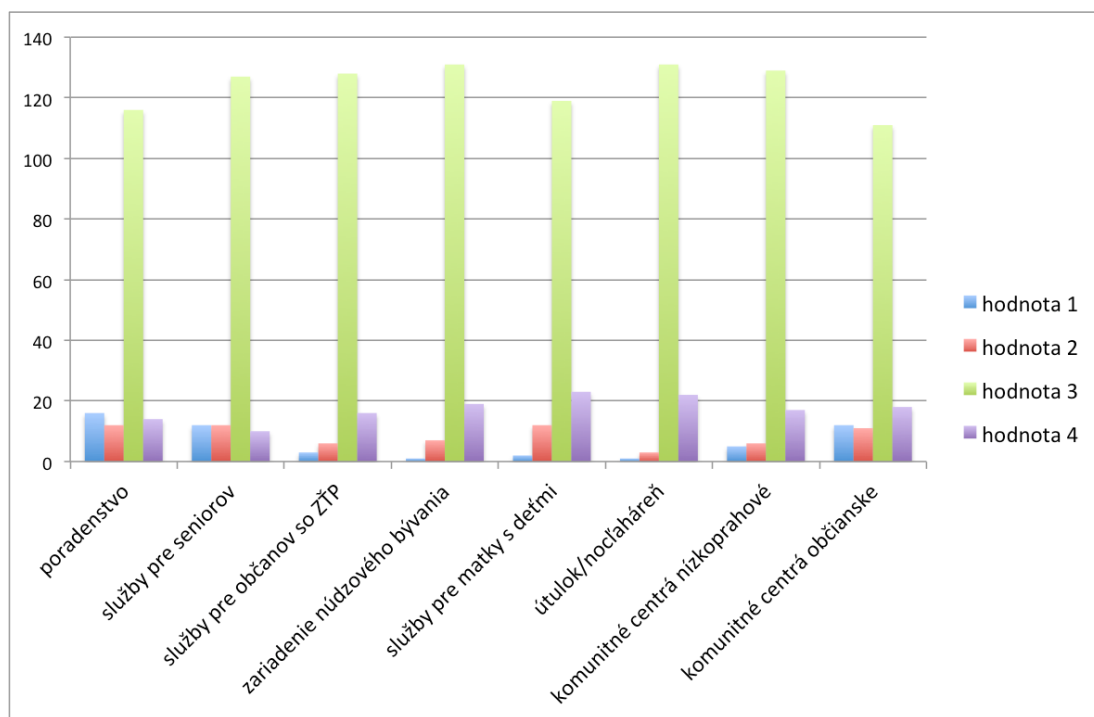
graf č.14 - Na koho sa obrátite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb v meste?

Využívanie sociálnych služieb v súčasnosti

V nasledujúcom grafe je možné vidieť využiteľnosť konkrétnych sociálnych služieb. Hodnoty sú vysvetlené nasledovne:

- hodnota 1 – využívam a som spokojný/á
- hodnota 2 – využívam a nie som spokojný/á
- hodnota 3 – nevyžívam
- hodnota 4 – neviem

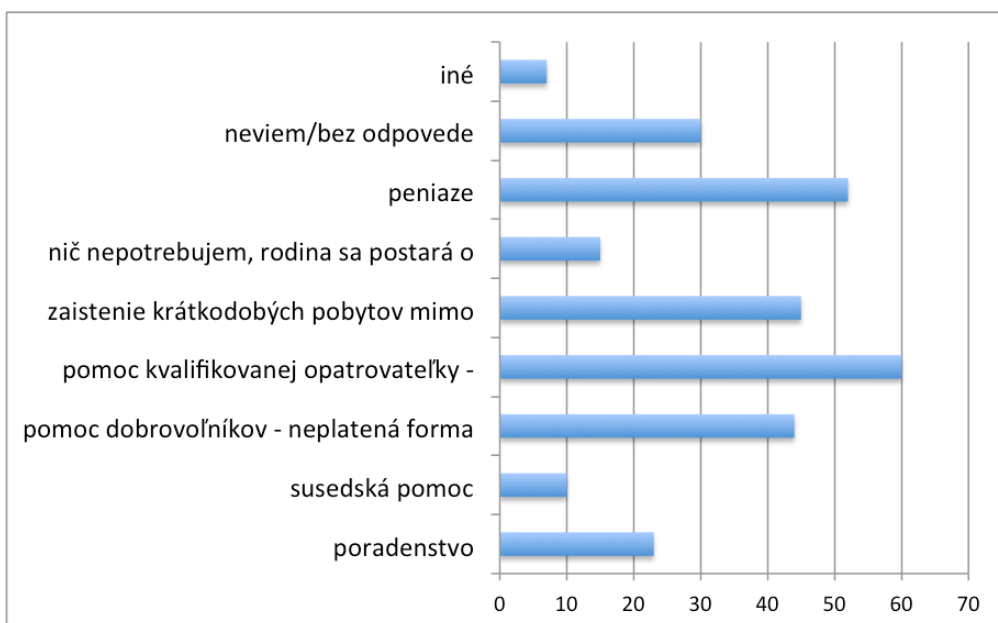
Priemerne takmer 80% respondentov odpovedalo, že sociálne služby nevyžíva. V priemere taktiež takmer 10% respondentov odpovedalo, že využíva sociálne služby, pričom najčastejšie uvádzali služby ako poradenstvo, služby pre seniorov a komunitné centrá občianskeho charakteru. Respondenti boli najviac spokojní s využívaním služby poradenstva a komunitných centier občianskeho charakteru, naopak, najmenej boli spokojní so službami pre matky s deťmi.

graf č.15 – Ako hodnotíte nasledovné sociálne služby?

Dlhodobá starostlivosť

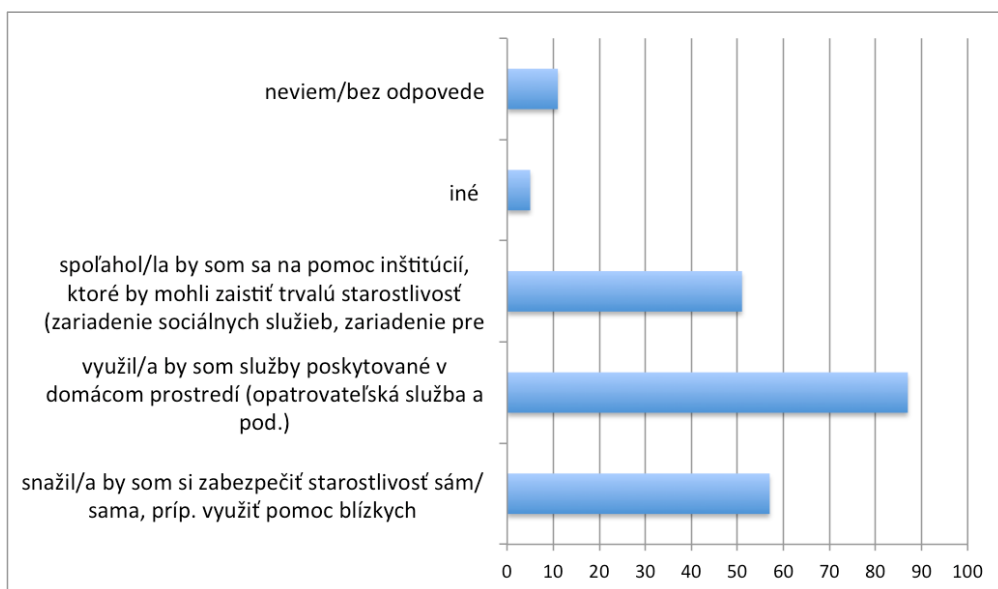
Respondentom, ktorí sa dlhodobo o niekoho starajú, by najviac pomohlo zabezpečenie a pomoc kvalifikovanej opatrovateľky (38,5%), peniaze (33,3%) a zaistenie krátkodobých pobytov mimo rodinu pre danú osobu (28,8%).

graf č.16 - Ak sa Vaša rodina o niekoho dlhodobo stará, čo by Vám najviac pomohlo k lepšiemu zabezpečeniu starostlivosti?

Trvalé zdravotné postihnutie

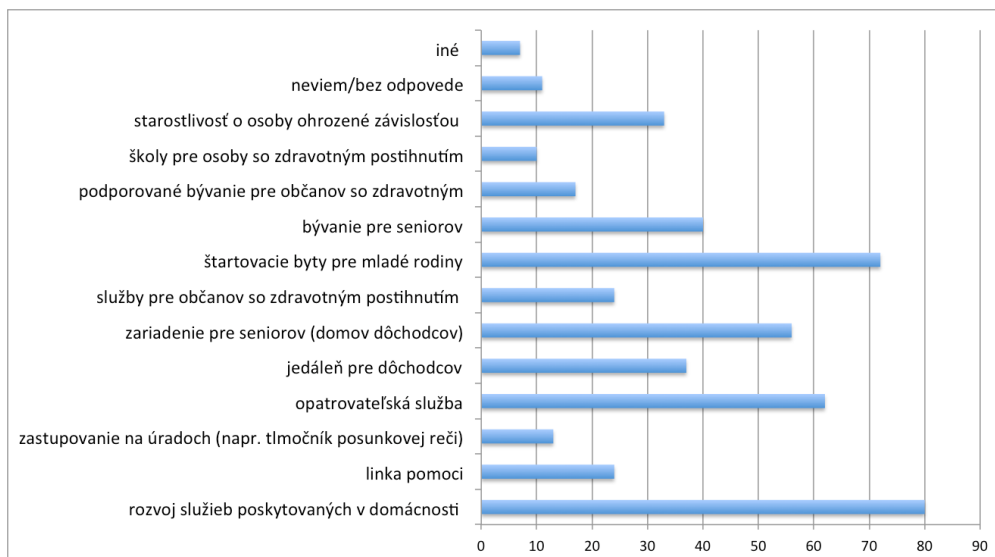
Až 52,4% respondentov by v prípade, že by došlo v rodine k trvalému zdravotnému postihnutiu, využilo službu v domácom prostredí, 34,3% respondentov by sa snažili zabezpečiť starostlivosť sami a 30,7% by sa spoliehali na pomoc príslušných inštitúcií.

graf č.17 - Ako by ste postupovali v prípade trvalého zdravotného postihnutia (dlhodobej choroby, staroby so stratou sebestačnosti a pod.) člena Vašej rodiny?

Oblasti sociálnych služieb do budúcna

Respondenti najčastejšie uvádzali (mohli si vybrať maximálne 3 odpovede), že mesto by sa v budúcnosti malo zamerať na rozvoj služieb poskytovaných v domácnosti (47,6%), malo by zabezpečiť viac štartovacích bytov pre mladé rodiny (42,9%) a zaistenie opatrovateľskej služby (36,9%).

graf č.18 - Na ktoré oblasti pomoci by sa malo mesto v budúcnosti viac zamerať?

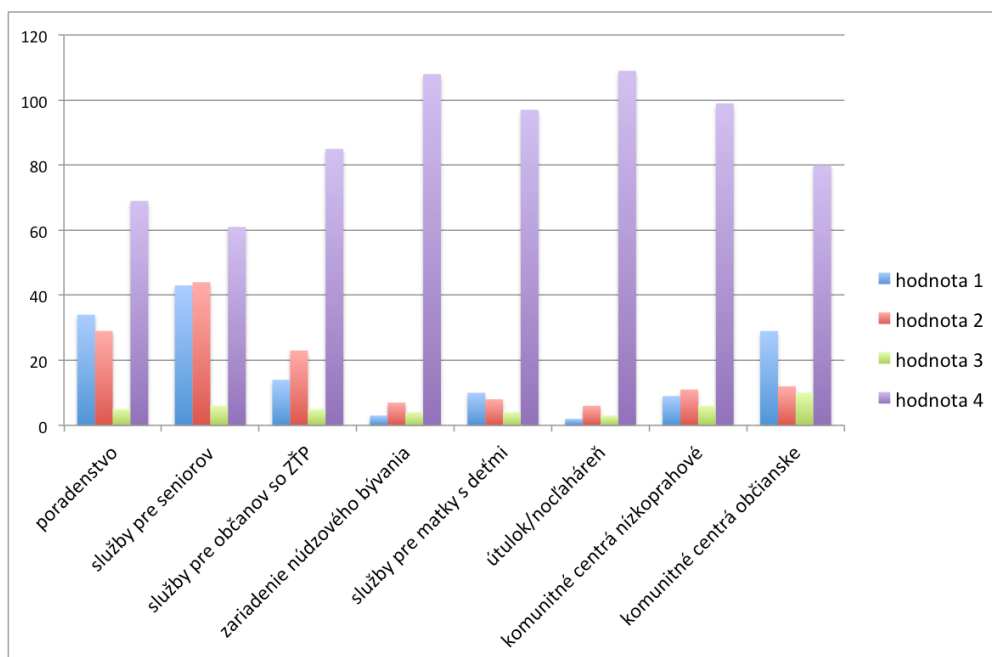
Budúcnosť – využitie sociálnych služieb

Posledný graf analyzuje, či by respondenti v budúcnosti mali záujem využiť niektorú zo sociálnych služieb. Hodnoty sú vysvetlené nasledovne:

- hodnota 1 – využil/a by som službu pre seba
- hodnota 2 – využil/a by som službu pre blízkych
- hodnota 3 – už využívam
- hodnota 4 – nevyužil/a by som

V priemere 80% respondentov sa nechystá v budúcnosti služby využívať. Najväčší záujem je však o služby pre seniorov (28% respondentov by využilo tieto služby pre seba, alebo pre svojich blízkych), o poradenstvo (23%) a komunitné centrá občianske (16%), teda o služby, ktorých cieľové skupiny sú najpočetnejšie. Najmenej záujmu je o služby ako útulok/nocľaháreň (2,5%) a zariadenia núdzového bývania (3,5%). Avšak vzhľadom na cieľovú skupinu, ktorá využíva tieto služby, bol výsledok očakávaný.

Respondenti si taktiež mohli určiť službu, ktorú by chceli využívať v budúcnosti a nebola v zozname, avšak túto možnosť využili len 4% respondentov, preto tento údaj nie je smerodajný.

graf č. 19 - Uvažujete o tom, že by ste v blízkej budúcnosti (do 5 rokov) využili niektorú zo sociálnych služieb?

Medzi najhlavnejšie zistenia prieskumu patria:

o Život v meste: respondenti sa prevažne cítia v meste dobre a sú viac spokojní ako nespokojní so životom v Banskej Bystrici.

o Problémy v meste: medzi najhlavnejšie problémy, ktoré respondentov trápia, sa zaradujú:

- nedostatok pracovných príležitostí
- nedostatok parkovacích miest v centre mesta
- neopravené chodníky a cestné komunikácie
- nedostatok kultúrneho vyžitia
- nedostatočná údržba zelených plôch.

o Informovanosť: respondenti pri hľadaní informácií uprednostňujú internet a osobný kontakt na úradoch.

o Využívanie sociálnych služieb: respondenti boli najviac spokojní s využívaním služby poradenstva a komunitných centier občianskeho charakteru, naopak, najmenej boli spokojní so službami pre matky s deťmi.

o Priority do budúcnosti: najväčší záujem z pohľadu respondentov je o služby pre seniorov, ale aj poradenstvo a ďalšia pôsobnosť komunitných centier občianskeho charakteru.

Príloha č. 3 - Prieskum sociálnych služieb na území mesta Banská Bystrica z pohľadu poskytovateľov

V mesiaci september 2015 sa uskutočnil online dotazníkový prieskum poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Banská Bystrica. Spolu bolo oslovených 49 subjektov poskytujúcich sociálne služby. Jedná sa o subjekty zaregistrované v registri poskytovateľov sociálnych služieb Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj subjekty identifikované ako poskytovatelia sociálnych služieb v oficiálnom adresári poskytovateľov sociálnych služieb vydaným Mestom Banská Bystrica v roku 2015. V prvej fáze sa zapojilo 16 poskytovateľov sociálnych služieb, pôsobiacich na území mesta, ktoré reagovali na emailovú výzvu a v druhej fáze po telefonickej komunikácii a opakovanej emailovej výzve ďalších 6. Dohromady sa teda do prieskumu zapojilo 21 subjektov, čo predstavuje 43% oslovených. Medzi 21 poskytovateľmi sociálnych služieb sa zapojili nasledovné:

VEREJNÉ SUBJEKTY

Zariadenie pre seniorov Jeseň
 Nízkoprahové komunitné centrum KOMPas
 KOMUCE Robotnícka
 Nízkoprahové komunitné centrum Kotvička
 KOMUCE Krivánska
 DD a DSS Senium
 Stredisko sociálnych služieb

NEVEREJNÉ SUBJEKTY

Svetielko nádeje
 Slovenský Červený kríž/Nocľaháreň Večierka/Útulok Prístav a Útulok Nádej - Šanca
 Daruj nádej, občianske združenie / Prevádzka R1 - centrum intenzívnej terapie
 Integra - Centrum prevencie v oblasti siekt
 CZD Kanaán
 Komunitné centrum KARI, Nový Svet
 STADETORE, n.o.
 Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
 6, o.z.
 SENIORKA, n.o.
 Diecézne pastoračné centrum pre rodinu
 Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar
 SPOSA BB
 Centrum Návrat Banská Bystrica

Právne formy neverejných poskytovateľov sociálnych služieb

občianske združenie	9	42.9%
organizácia poskytujúca verejnoprospešné služby	0	0%
nadácia	0	0%
neinvestičný fond	0	0%
cirkevná organizácia	2	9.5%
rozpočtová organizácia	5	23.8%
príspevková organizácia	0	0%
neformálna skupina	0	0%
nezisková organizácia / n. o.	3	14.3%
podnikateľský subjekt	0	0%

Počet zamestnancov

Čo sa týka počtu zamestnancov, oslovení poskytovatelia často nemajú zamestnancov vôbec (4), majú menej ako 5 zamestnancov (7) alebo majú viac ako 31 zamestnancov, čo je prípad Zariadenia pre seniorov Jeseň, DD a DSS Senium, n.o. SENIORKA, Komuce Robotnícka a Komuce Krivánska.

Počet zamestnancov

bez zamestnancov	4	19%
do 5 zamestnancov	7	33.3%
6 až 10 zamestnancov	2	9,5%
11 až 20 zamestnancov	3	14.3%
21 až 30 zamestnancov	0	0%
31 a viac zamestnancov	5	23.9%

Personálne zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb

Z pohľadu personálneho zabezpečenia služieb sa podieľajú na poskytovaní služieb a sú v priamom dennom kontakte s klientom 3 zariadenia venujúce sa 1-2 ľuďom, v prípade 8 zariadení je venovaná pozornosť 3 až 5 ľuďmi, v prípade 4 zariadení 6 až 10 ľuďom a až 6 zariadení deklaruje, že sa na personálnom zabezpečení podieľa viac ako 15 pracovníkov/čok.

Ciel'ové skupiny a ich počet

ženy	13	54.2%
muži	12	50%
deti a mládež	12	50%
seniori	11	45.8%
rodina	12	50%
osoby s mentálnym postihnutím	6	25%
osoby s telesným postihnutím	6	25%
osoby so zmyslovým postihnutím	6	25%
osoby s duševným postihnutím	3	12.5%
ľudia bez domova	3	12.5%
ľudia po výkone trestu	1	4.2%
invalidní dôchodcovia	5	20.8%
mladí dospelí po náhradnej ústavnej starostlivosti	1	4.2%
nezamestnaní	2	8.3%
etnické, národnostné skupiny	2	8.3%
osoby ohrozené týraním a zneužívaním	5	20.8%
náhradné rodiny	3	12.5%
utečenci, žiadatelia o azyl, azylanti	0	0%
Iní/é	4	16.7%

Veková štruktúra klientov zariadení

do 5 rokov	2	9.5%
6 – 16 rokov	4	19%
17 – 20 rokov	0	0%
21 – 25 rokov	2	9.5%
nad 59 rokov	13	61.9%

Forma poskytovania služieb

Z pohľadu formy poskytovaných sociálnych služieb 6 zariadení má pobytovú formu - celoročný pobyt, 3 zariadenia pobytovú – týždenný pobyt, len 1 zariadenie má pobytovú formu na dobu určitú, 15 zariadení poskytuje ambulantnú formu a 9 terénnu. 9 z týchto zariadení poskytuje svoje služby bezplatne, 10 za čiastočnú úhradu a 2 požadujú plnú úhradu vo výške prevádzkových nákladov (jedným z nich je občianske združenie Daruj nádej, Prevádzka R1 - centrum intenzívnej terapie).

Zdroje financovania

Rozpočet mesta Banská Bystrica	11	45.8%
Rozpočet BBSK	8	33.3%
Zdroje z občianskych rád	0	0%
Európske grantové schémy	2	8.3%
Národné projekty financované z ESF	4	16.7%
Zdroje od donorov a darcov	8	33.3%
Štátne/miestne nadačné schémy	3	12.5%
Zahraničné nadačné schémy	0	0%
Vlastné zdroje	7	29.2%
Zdroje z participatívneho rozpočtu	0	0%
Štátny rozpočet	6	25%
Príspevok 2% z daní	14	58.3%
iné	2	8.3%

Dopravná dostupnosť

Taktiež sa skúmala dopravná dostupnosť sociálnych služieb, kde sa zistilo, že klienti majú prístup MHD až ku 95,7% zariadeniam poskytovateľov sociálnych služieb, parkovisko má k dispozícii 73,9% a linku autobusov SAD 30,4% z poskytovateľov. Úplnou bezbariérovosťou prístupu sa vyznačuje 45,5% poskytovateľov, čiastočnú vykazuje 40,9% a bariérovosť potvrdilo 18.2%.

Kapacita poskytovaných služieb

Kapacita poskytovaných služieb sa skúmala na základe priemerného počtu klientov za obdobie jedného roka, ktorí využijú poskytovanú službu. Tento sa pohybuje od 16, ktorým sa venuje občianske združenie SPOSA (Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom) alebo 21, ktorí navštevujú zariadenie pre seniorov Centrum zborovej diakonie Kanaán až po 1500 a 2000, ktoré deklaruje mestské zariadenie Nízkoprahové komunitné centrum Kotvička a cirkevná organizácia Diecézne pastoračné centrum pre rodinu. Zariadenie pre seniorov Jeseň predkladá údaj z roku 2014- návštevnosť 6357 klientov s poznámkou že toto číslo reprezentuje frekvenciu návštev, keďže klient sa môže zúčastniť viacerých programov počas dňa.

Informovanosť

Poskytovatelia o sebe dávajú potencionálnym klientom vedieť o možnostiach využitia sociálnych služieb niekoľkými spôsobmi. Najvyužívanejší je však prirodzený „hovorový“ rozptyl informácií medzi obyvateľmi/klientmi a návšteva web stránky.

Informovanosť klientov

naša web stránka	19	79.2%
prírodný „hovorový“ rozptyl informácií medzi obyvateľmi/klientmi	20	83.3%
letáky, prospekty, brožúry	14	58.3%
neinformuje verejnosť	0	0%
prostredníctvom MsÚ	9	37.5%
cieľená komunikácia v prírodzenom prostredí klienta	7	29.2%
masovokomunikačné prostriedky /napr. printové médiá, TV a pod./	7	29.2%
sociálne siete	12	50%
Iné	3	12.5%

Dobrovoľníctvo

Čo sa týka zapojenia dobrovoľníkov do svojej činnosti, 41,7% zariadení ich využíva často (1-2x týždenne), 20,8% občas (1-2x mesačne), 33,3% málokedy a 4,2% vôbec.

Najčastejšie problémy, ktoré identifikovali poskytovatelia:

- Nedostatočné financovanie sociálnych služieb.
- Nedostatočný počet zamestnancov.
- Nedostatočné odborné vzdelávanie zamestnancov.
- Nedostatok miest pre staršie osoby, ktoré potrebujú celoročné umiestnenie a starostlivosť.
- Časté menenie opatrovateliek pri ľuďoch so zrakovým postihnutím.

Na zlepšenie sociálnych služieb na území mesta respondenti navrhli:

- Systematické vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb, najmä opatrovateliek a opatrovateľov klasifikácia sociálnych služieb.
- V bariérových prevádzkach vybudovať bezbariérové prístupy a priestory.
- Poskytovanie finančne dostupných služieb pre seniorov.
- Vytvoriť vhodné podmienky neverejným poskytovateľom služieb v oblasti sociálno-právnej ochrany detí a posilniť informačnú dostupnosť týchto služieb pre občanov, ktorých sa môžu tieto služby týkať.
- Zabezpečiť doprovod u klientov na vyšetrenia zvýšením kapacít personálu a angažovaním rodinných príslušníkov a znížiť dlhú čakaciu dobu na sanitky
- Vymedziť povinnosti klientov resp. ich rodinných príslušníkov (zabezpečiť doprovod na vyšetrenie, priviezť ich na stravu do jedálne)
- Koordinovať služby a podnietiť vzájomnú informovanosť
- Nájsť lepší komunikačný prostriedok k získavaniu informácií.

- Prepojiť zariadenia predškolské, školské všetkých stupňov, dss a iných zar. soc. služieb, v ktorých sa nachádzajú osoby s autizmom pre zlepšenie ich vyhľadávania a následnej pomoci.
- Podporovať zdravotne znevýhodnených občanov a organizácií v rámci regiónu /individuálna podpora, viac projektov zameraných na zdravotne znevýhodnených občanov/ a oslobodenie zdravotne znevýhodnených občanov od poplatkov /napr. za komunálny odpad, daň z ubytovania a pod./
- Zlepšenie informovanosti o ponuke soc. služieb cez spätnú väzbu od obyvateľov.
- Zlepšiť spoluprácu medzi poskytovateľmi sociálnych služieb a miestnou samosprávou - rozvoj dobrovoľníctva.
- Zvýšenie kapacity zariadení s celoročným pobytom poskytovanie služby aj cez víkend.

Príloha č. 4 - Prieskum komunitných aktivít Sásová a Fončorda

V priebehu roka 2015 bol pod vedením pracovníčok pre komunitný rozvoj v meste Banská Bystrica mapovaný komunitný život a komunitné aktivity obyvateľov. Prieskumy sa zameriavali na dve najväčšie sídliská, kde Mesto Banská Bystrica zriadilo komunitné centrá pre miestne obyvateľstvo. Prvý prieskum bol súčasťou prípadovej štúdie dizertačnej práce a bol realizovaný v spolupráci s pracovníčkou pre komunitný rozvoj, druhý sa uskutočnil pod vedením pracovníčok pre komunitný rozvoj. Prieskum prebiehal prostredníctvom dotazníka, ktorý bol distribuovaný online cez sociálne siete a email a zároveň boli respondenti a respondentky oslovované/í osobne. Osobné štruktúrované rozhovory prebiehali metódou „one-on-one“ na uliciach vybraných sídlisk, kde si realizátorky prieskumu určili kľúčové miesta, na ktorých oslovovali náhodne vybraných/é okoloidúcich/e. Do prvého prieskumu sa zapojilo 207 obyvateľov a obyvateľiek sídliska Sásová, v druhom prieskume bolo oslovených 106 obyvateľov/iek Fončordy.

Výstup prieskumu o komunitnom živote a aktivitách obyvateľov/iek Sásovej

V mesiacoch február a marec 2015 sa v Banskej Bystrici uskutočnil prieskum komunitného života a komunitných aktivít obyvateľov sídliska Sásová. Prieskum prebiehal prostredníctvom dotazníka, ktorý bol distribuovaný online cez sociálne siete a email a zároveň boli respondenti a respondentky oslovované/í osobne. Osobné štruktúrované rozhovory prebiehali metódou „one-on-one“ na uliciach Sásovej, kde si realizátorky prieskumu určili kľúčové miesta, na ktorých oslovovali náhodne vybraných/é okoloidúcich/e. Taktiež boli tieto rozhovory realizované metódou „door-knocking“, kde podľa náhodného výberu oslovovali obyvateľov/ky Sásovej priamo v domácnostiach. Do prieskumu sa zapojilo 207 respondentov/iek, z čoho 89 bolo oslovených osobne a zvyšných 118 odpovedalo na dotazník online. Dotazníkový prieskum a jeho zámer bol dňa 16. marca 2015 predstavený na stretnutí v Komunitnom centre Sásová, na ktoré boli pozvaní zástupcovia/kyne miestnych občianskych združení, poslanci za volebný obvod Sásová-Rudlová, obyvatelia/ky zo sídliska Sásová a komunitný pracovník a pracovníčka MSÚ BB.

Skúmaný problém

V dotazníku boli skúmané najmä bariéry aktívneho komunitného života v danej urbánnej lokalite. Cieľom bolo zistiť, akým aktivitám sa venuje populácia sídliska, aké problémy obyvatelia/ky Sásovej vnímajú na svojom sídlisku a či považujú za dôležitú angažovanosť vo veciach verejných na miestnej úrovni.

Z náhodne vybranej vzorky 207 respondentov/iek 80.6% býva v Sásovej. Do prieskumu boli zaradení občania, ktorí časť svojho času trávajú v Sásovej, či už na sídlisku žijú, pracujú, nakupujú, podnikajú, trávajú voľný čas alebo sa zapájajú do spoločenského života, alebo kombinácia uvedeného. (pozri tab. 1) Priemerné obdobie, ako dlho táto časť opýtaných býva na sídlisku je 19 rokov.

Tabuľka 1

Žijem v Sásovej	166	80.6%
Žil/a som v Sásovej, ale momentálne nežijem	29	14.1%
Pracujem v Sásovej	16	7.8%
Som súčasťou lokálnej komunitnej skupiny	35	17%
Využívam Sásovú v mojom voľnom čase	78	37.9%
Nakupujem v Sásovej	104	50.5%
Podnikám v Sásovej	4	1.9%

Na otvorenú otázku „Čo považujete v Sásovej za najlepšie?“ respondenti/ky odpovedali nasledovne:

Veľká väčšina respondentov/iek považuje za najlepšiu blízkosť prírody. Veľmi pozitívne obyvatelia/ky hodnotia obchody, služby, občianske vybavenie a jeho dostupnosť. Mnohým vyhovuje poloha sídliska, blízkosť centra mesta a jeho ľahká dostupnosť prostredníctvom MHD. Opakovaný počet odpovedí sa vzťahovalo na prítomnosť a činnosť Saleziánskeho strediska, detské ihriská, ľudí na sídlisku, pokoj a zeleň. Niekoľko respondentov/iek ocenilo prítomnosť množstva mladých rodín/ľudí na sídlisku, parky, reštaurácie, sociálne vybavenie, lekárska starostlivosť, škôlky a školy, relatívnu blízkosť centra mesta, komunitná záhradka a fitnesscentrá.

Jednotlivých odpovediach sa vyskytli: automat na mlieko, pošta, Komunitné centrum Sásová, Base gym, Billa, materské centrum, SZŠ Fantázia, kostol, krčmy, o.z. Sanare, vzdialenosť od centra mesta, infraštruktúra, jelšový hájik, poslanci, ktorí komunikujú cvičisko pre psov na poli, Lidl, veľa možností na voľný čas a ticho. Päť respondentov/iek nepovažuje v Sásovej za dobré nič.

Čo sa týka používania priestranstiev a miest, na otázku „Ktoré z nasledujúcich miest v Sásovej navštevujete a využívate?“ sú odpovede respondentov/tiek vyznačené v tabuľke2.

Tabuľka 2

Obchody	182	88.8%
Parky	89	43.4%
Reštaurácie	114	55.6%
Športoviská	68	33.2%
Náboženské organizácie	53	25.9%
Kaviarne	60	29.3%
Bary/krčmy	69	33.7%
Knižnicu	33	16.1%
Materské/denné/komunitné centrá	42	20.5%
Iné	29	14.1%

Identifikácia sa so susedstvom, ozva verejnosti na komunitné aktivity

Výskum ukázal, že 81.3% sa identifikuje so susedstvom (tí/tie, čo odpovedali, že sa identifikujú so susedstvom veľmi alebo sú na škále niekde v strede) v porovnaní s 18.7%, ktorí/é odpovedali vôbec alebo iba trochu. Otázky príslušnosti k sídlisku tiež ukázala, že len 6.4% respondentov/iek sa so susedstvom neidentifikuje vôbec a len 20% úplne. Otázka, skúmajúca pocit bytia súčasťou miestnej komunity ukázala slabú identifikáciu opýtaných s lokálnou komunitou.

Tabuľka 3: Cítim sa byť súčasťou sásovskej komunity

Úplne nesúhlasím	33	16.2%
Skôr nesúhlasím	57	27.9%
Skôr súhlasím	60	29.4%
Úplne súhlasím	54	26.5%

Zároveň mali respondenti označiť, z akého dôvodu sa málo zúčastňujú na komunitnom živote na sídlisku. Výsledky zobrazuje tabuľka 4.

Tabuľka 4: Málo sa zúčastňujem na komunitnom živote na sídlisku, z dôvodu:

Chýbajúcej motivácie	39	22.9%
Nie je to zvykom	28	16.5%
Neviem, kam sa obrátiť	21	12.4%
Nedôverujem verejným službám	18	10.6%
Nemám tú možnosť	35	20.6%
Iné	60	35.3%

34.7% respondentov/iek sa nikdy ne zúčastnilo stretnutí či verejnej diskusii, ktorá sa týkala Sásovej, 39.5% nikdy nedobrovoľníčilo, 82.2% sa nikdy nezúčastnil/o mestského zastupiteľstva alebo stretnutia Občianskej rady. Takmer 60% respondentov/iek sa nepovažuje za dobre informovaných o aktivitách a dianí na sídlisku. Vo všeobecnosti priskum ukázal, že angažovanosť obyvateľov a obyvateľiek Sásovej v miestnych otázkach a komunitnom živote je pomerne slabá až nízka. Väčšina súhlasí, že Komunitné centrum zohráva dôležitú úlohu pre kvalitu života občanov na sídlisku. (Tabuľka 5). Väčšina opýtaných si zároveň myslí, že komunitný rozvoj by mal byť v kompetencii miestnych občanov a mesta Banská Bystrica. (Tabuľka 6)

Tabuľka 5

Úplne nesúhlasím	11	5,5%
Skôr nesúhlasím	37	18,4%
Skôr súhlasím	68	33,8%
Úplne súhlasím	85	42,3%

Tabuľka 6:

Vlády na národnej úrovni	7	3.5%
Mesta Banská Bystrica	128	64.6%
Občianskej rady	60	30.3%
Lokálnych organizácií	88	44.4%
Miestnych občanov	131	66.2%
Iné	4	2%

Výstup prieskumu o komunitnom živote a aktivitách obyvateľov/iek Fončordy

V mesiacoch september, október a november 2015 sa v Banskej Bystrici uskutočnil prieskum komunitného života a komunitných aktivít obyvateľov sídliska Fončorda. Prieskum prebiehal prostredníctvom dotazníka, ktorý bol distribuovaný online cez sociálne siete a email a zároveň boli respondenti a respondentky oslovované/í osobne. Osobné štruktúrované rozhovory prebiehali metódou „one-on-one“ na uliciach Fončordy, kde si realizátorky prieskumu určili kľúčové miesta, na ktorých oslovovali náhodne vybraných/é okoloidúcich/e. Do prieskumu sa zapojilo 106 respondentov/iek, z čoho 24 bolo oslovených osobne a zvyšných 82 odpovedalo na dotazník online. Dotazníkový prieskum a jeho zámer bol predstavený na augustovom stretnutí koordinačnej rady Komunitného centra Fončorda.

Skúmaný problém

V dotazníku boli pokračovaním prieskumu bariéry aktívneho komunitného života v mestských častiach Banskej Bystrice, ktorého cieľom bolo zistiť, akým aktivitám sa venuje populácia sídliska, aké problémy obyvatelia/ky vnímajú na svojom sídlisku a či považujú za dôležitú angažovanosť vo veciach verejných na miestnej úrovni.

Z náhodne vybranej vzorky 106 respondentov/iek 91.5% býva na Fončorde. Do prieskumu sa len v malej miere zapojili občania, ktorí na sídlisku žijú, pracujú, nakupujú, podnikajú, trávajú voľný čas alebo sa zapájajú do spoločenského života, alebo kombinácia uvedeného. (Tab. 7) Priemerné obdobie, ako dlho táto časť opýtaných býva na sídlisku je 26 rokov.

Tabuľka 7

Žijem na Fončorde	97	91.5%
Žil/a som na Fončorde, ale momentálne nežijem	5	4.7%
Pracujem na Fončorde	15	14.2%
Som súčasťou lokálnej komunitnej skupiny	15	14.2%
Využívam Fončordu v mojom voľnom čase	36	34%
Nakupujem na Fončorde	51	48.1%
Podnikám na Fončorde	5	4.7%

Na otvorenú otázku „Čo považujete na Fončorde za najlepšie?“ respondenti/ky odpovedali nasledovne:

Veľká väčšina respondentov/iek považuje za najlepšie prostredie na sídlisku a to v zmysle jeho polohy a dostupnosti voči centru mesta ako aj zelene priamo na sídlisku, ako aj blízkosť hôr a lesa. Mnoho ľudí oceňuje aj pokojné bývanie, občiansku vybavenosť a svojich susedov. Jednotlivých odpovediach sa vyskytli: plážové kúpalisko a krytá plaváreň. Len dvaja respondenti/ky nenašli na svojom sídlisku nič pozitívne.

Čo sa týka používania priestranstiev a miest, na otázku, „Ktoré z nasledujúcich miest na Fončorde navštevujete a využívate?“ sú odpovede respondentov/tiek vyznačené v tabuľke8.

Tabuľka 8

Obchody	97	91,5%
Parky	48	45.3%
Reštaurácie	42	39.6%
Športoviská	45	42.5%
Náboženské organizácie	17	16%
Kaviarne	36	34%
Bary/krčmy	26	24.5%
Knižnicu	27	25.5%
Materské/denné/komunitné centrá	21	19.8%
Iné	25	23.6%

Identifikácia sa so susedstvom, odozva verejnosti na komunitné aktivity

Výskum ukázal, že 87.5% sa identifikuje so susedstvom (tí/tie, čo odpovedali, že sa identifikujú so susedstvom veľmi alebo sú na škále niekde v strede) v porovnaní s 12.5%, ktorí/é odpovedali málo alebo vôbec. Otázky príslušnosti k sídlisku tiež ukázala, že len 4.2% respondentov/iek sa so susedstvom neidentifikuje vôbec, až 35.4 % úplne a 33.3% veľmi. Otázka, skúmajúca pocit bytia súčasťou miestnej komunity potvrdila relatívne vysokú identifikáciu opýtaných s lokálnou komunitou, ktorí až vo viac ako 67% súhlasia alebo skôr súhlasia s tvrdením „Cítim sa byť súčasťou komunity na Fončorde.“ (Tab. 9)

Tabuľka 9: Cítim sa byť súčasťou komunity na Fončorde

Úplne nesúhlasím	11	10,6%
Skôr nesúhlasím	23	22,1%
Skôr súhlasím	36	34,6%
Úplne súhlasím	34	32,7%

Zároveň mali respondenti označiť, z akého dôvodu sa málo zúčastňujú na komunitnom živote na sídlisku, čo zobrazuje tabuľka 10.

Tabuľka 10: Málo sa zúčastňujem na komunitnom živote na sídlisku, z dôvodu:

Chýbajúcej motivácie	25	22.9%
Nie je to zvykom	13	16.5%
Neviem, kam sa obrátiť	17	12.4%
Nedôverujem verejným službám	6	10.6%
Nemám tú možnosť	12	20.6%
Iné	32	35.3%

68.6% respondentov/iek sa nikdy nezúčastnilo stretnutia či verejnej diskusie, ktorá sa týkala Fončordy, 45.9% nikdy nerobí dobrovoľnícku činnosť, 64.1% sa nikdy nezúčastnil/o mestského zastupiteľstva alebo stretnutia Občianskej rady. Takmer 57.6% respondentov/iek sa nepovažuje za dobre informovaných o aktivitách a dianí na sídlisku. Vo všeobecnosti prieskum ukázal, že angažovanosť obyvateľov a obyvateľiek Fončordy v miestnych otázkach a komunitnom živote je relatívne nízka. Väčšina respondentov a respondentiek (85.9%) súhlasí, že komunitné centrum zohráva dôležitú úlohu pre kvalitu života občanov na sídlisku. (Tab. 11). Väčšina opýtaných si zároveň myslí, že komunitný rozvoj by mal byť v kompetencii miestnych obyvateľov a mesta Banská Bystrica. (Tab. 12)

Tabuľka 11: Komunitné centrum zohráva dôležitú úlohu pre kvalitu života občanov na sídlisku

Úplne nesúhlasím	11	5,5%
Skôr nesúhlasím	37	18,4%
Skôr súhlasím	68	33,8%
Úplne súhlasím	85	42,3%

Tabuľka 12:

Vlády na národnej úrovni	6	6%
Mesta Banská Bystrica	64	64%
Občianskej rady	47	47%
Lokálnych organizácií	46	46%
Miestnych občanov	72	72%
Iné	1	1%